Українська мова 5 клас

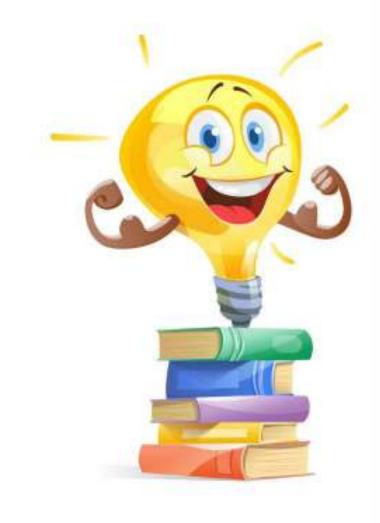
Етикетні норми спілкування

Мета: сформувати поняття про етикетні норми спілкування; які є правила мовленнєвого етикету; розвивати спостережливість, уміння виділяти головне, пам'ять, увагу, мислення й мовлення, уточнювати й збагачувати словниковий запас учнів.

Вже пролунав шкільний дзвінок, Покликав всіх нас на урок. Рівненько стали. Все. Вже час, Роботу починає клас. За парти всілися зручненько, Поклали руки всі гарненько. Готові? Так. А настрій як? Клас! Тож успіх всіх чекає нас!

Психологічне налаштування на урок. Вправа «Прогноз настрою»

Згадайте, що після дощу часто буває райдуга!

Психологічне налаштування на урок. Вправа «Прогноз настрою»

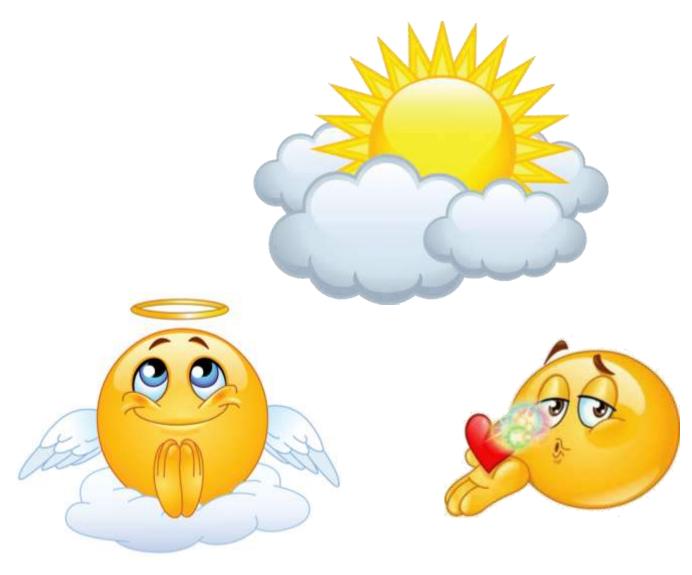
Ви роздратовані, але заспокойтесь, адже від ваших блискавок можуть постраждати інші!

Психологічне налаштування на урок. Вправа «Прогноз настрою»

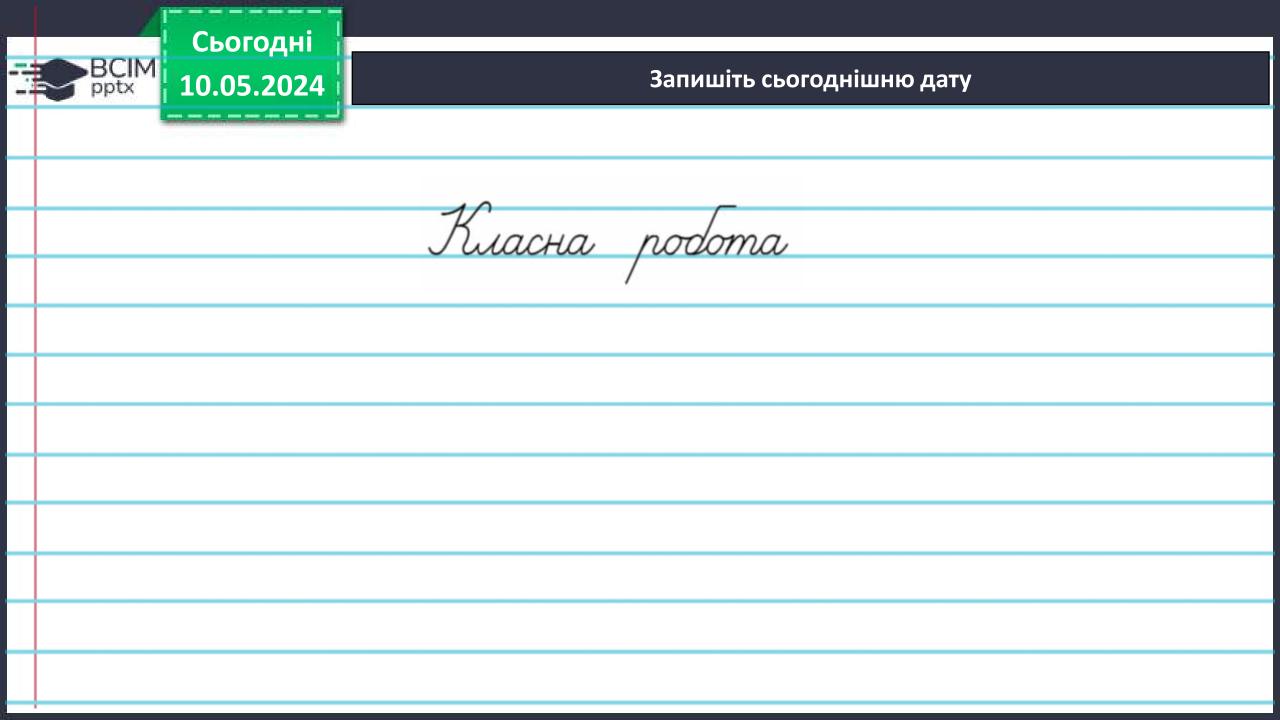

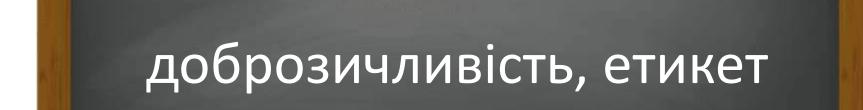
Перевірка домашнього завдання

Слово дня

_{Підручник.} Сторінка

Пригадуємо:

- 1.Що таке етикет?
- 2.Які норми називають етикетними?
- 3.Як етикетні норми допомагають нам спілкуватися?
- 4.Які емоції заважають спілкуванню?

Відповідно до запитань сформулюйте особисті цілі.

Вправа 624. Прочитайте текст. Визначте його головну думку. Запропонуйте заголовок до тексту. Що, на вашу думку, треба зробити, щоб спілкування було приємним і ефективним?

Людей, з якими ми спілкуємось, аж ніяк не можна назвати щодо нас нейтральними. Щодня ми постійно зустрічаємося з ними — у колі сім'ї, у школі, на роботі, в автобусі чи трамваї, у спортклубі, на відпочинку тощо. Одні з них ставляться до нас з більшою або меншою прихильністю, інші — неприязно. І кожен з нас, неначе радарна установка, на кожну зустріч з тією чи тією людиною реагує по-різному. Цих реакцій величезна кількість, і охоплюють вони широкий діапазон — від надзвичайно позитивних до вкрай негативних.

Пообіцяймо собі, що зробимо все, аби наше ставлення до людей було якнайкращим. Коли в нас будуть друзі та знайомі, з якими ми перебуватимемо в добрих стосунках, яких любитимемо і які любитимуть нас, це стане джерелом нашого внутрішнього задоволення, а також сприятиме створенню нормальної атмосфери і товариських взаємин (Іржі Томан).

Запам'ятай!

Мовленнєвий етикет — це правила мовної поведінки, що відображаються в певних мовленнєвих формулах, забезпечують прийняте в певному середовищі гармонійне спілкування, взаємоповагу, душевний комфорт. Мовний етикет орієнтує на ті правила мовлення, за якими можливе змістовне спілкування.

Мовленнєвий етикет представлений формулами привітання, вибачення, подяки, прощання тощо. Наприклад: «Добрий день!», «Добридень!», «Доброго вечора», «Добривечір!», «Доброї ночі!», «На добраніч!», «Сердечно дякую!», «Щиро перепрошую» тощо.

Етикетні норми передбачають використання етикетних формул, зверта (іменників у кличному відмінку), ввічливість, повагу до співрозмовників.

Вправа 625. Прочитайте виразно вірш. Як ви розумієте його зміст? Яке значення має етикетна формула, використана в тексті? У яких ситуаціях ми її використовуємо?

Як це мало — сказати: «Добридень!» Як на диво багато в цім слові, Бо воно аж по вінця сповнене (Перехлюпується, вишумовує) І надіями, і тривогами, I запеклими вболіваннями За людський, справді добрий день! Хай же день буде з чистого неба, Із струнких, ніби мислі, тополь, Із пекучих солоних невдач Та прийдешніх манливих здобутків.

А «добридень» — тобі добридень, Коли іскри летять з-під ніг, І земля хитається палубою Од моєї швидкої ходи, І скоряється владній волі Всяке діло, узяте в руки...

Хай же прийде в шалений вік Мій вогнистий, мій спраглий «Добридень!»

І. Драч

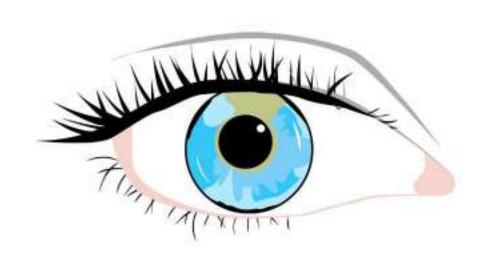

Вправа 626. Визначте, які етикетні формули доцільно використовувати в таких ситуаціях. Для чого ми їх використовуємо?

1. ...ти приніс мені словник?. 2. ...котра година? 3. ...ви не підкажете, як пройти до вулиці Київської? 4. ... я не можу виконати це доручення. 5. ... з якої колії відправляється потяг №242? 6. Сергію, відчини,, вікно.

Вправа 627. Прочитайте вголос діалог і схарактеризуйте його. Які норми мовленнєвого етикету порушено? Відредагуйте діалог так, щоб тональність спілкування набула доброзичливості

- Сашо! Іди вечеряти! гукає мама.
- Іду, мамочко! відповідає син, не відриваючись від монітора.
- Так ти йдеш?
- Іду, я ось тільки дограю! повторює Сашко, продовжуючи цікаву гру.
- Тобі ще довго? Бо усе вже холодне!
- Ні, зовсім трішечки хвилинок п'ять.
- Не затримуйся, вечеря вже на столі чекає!
- Добре добре, мамуню. Вже закінчив, біжу!

Вправа 628. Об'єднайтеся в пари. Змоделюйте свою мовленнєву поведінку в наведених ситуаціях

- 1. Ви телефонуєте однокласнику, який захворів. З чого почнете розмову. Які варіанти привітань використаєте? Про що запитаєте насамперед?
- 2. Ви телефонуєте однокласниці, якої не було в школі. На дзвінок відповіла її мама. Як ви звернетеся до неї? Про що запитаєте?

Вправа 629. У яких ситуаціях, на вашу думку, використані такі фрази? Чи завжди дотримано етикетних норм спілкування? Замініть ті, які вважаєте неприйнятними

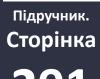
1. Чи не могли б Ви пропустити мене? 2. Обережніше, Ви наступили мені на ногу! 3. Перепрошую, я перша стою в черзі? 4. Привіт, вибач, я трохи спізнилася, були затори. 5. Смачного! 6. Чи не могли б Ви мені показати ляльку, що стоїть на другій полиці ліворуч? Дякую!

Вправа 630. Прочитайте фрази й дайте відповіді на запитання. Проаналізувавши наведені ситуації, сформулюйте кілька порад «Як зробити спілкування приємним»

- 1. Данилко вилетів з квартири й стрімголов помчав на зупинку. Поки біг, у під'їзді випадково зачепив сусідку, штовхнув жінку, що заходила до під'їзду, затискуючись в автобус, зачепив у когось ґудзика, що той відлетів.
- 2. Дмитрик вийшов на шкільне подвір'я, повз нього проходила Світланка з паралельного класу й показала йому язика. Дмитро смикнув її за косу. Дівчина передражнила ходу хлопця.
 - Що мав зробити, але не зробив Данилко?
 - На вашу думку, що відчувають Дмитрик і Світланка?
 - Таке спілкування може приносити задоволення?
 - Перебудуйте діалоги й озвучте в ролях.

- 1. Увічливість знезброює.
- 2. Вимовляйте слово «ви» голосно, а слово «я» пошепки.
- 3. У товаристві не намагайтеся переговорити всіх.
- 4. Хто любить людей, того й люди люблять.

Чого я навчився / навчилася на уроці? Було цікаво дізнатися... Труднощі пов'язані... Моїми досягненнями вважаю...

Домашнє завдання

Виконайте вправу 556 – II завдання письмово.

Короткий запис у щоденник с. 243-245, впр. 556.

Оберіть острів, на який ви б завітали у кінці уроку

